

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2017

411/2017

Valtioneuvoston asetus

merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (76/2010) 2 luvun 1 §, 3 luvun 2–4 §, 4 luvun 1 ja 2 §, 5 luvun 1–3 §, 6 luvun 2, 4, 8 ja 9 §, 7 luvun otsikko ja 1 ja 2 § sekä 8 luvun otsikko ja 1 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 luvun 2, 4, 8 ja 9 § asetuksessa 1057/2014, seuraavasti:

2 luku

Aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ehkäiseminen

1 §

Öljyn päästörajoitukset alukselta

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 2 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti alukselta saa päästää öljypitoista seosta veteen Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä sen alueen ulkopuolella, joka ulottuu neljän meripeninkulman etäisyydelle lähimmästä maasta laskettuna, jos seuraavat MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määrätyt edellytykset täyttyvät:

- 1) veteen pumpattavan poistoveden öljypitoisuus on alle 15 miljoonasosaa;
- 2) alus kulkee reitillään;
- 3) öljypitoinen seos käsitellään MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisessa öljynsuodatuslaitteessa, jossa on automaattinen hälytys ja automaattinen öljypitoisen seoksen tyhjennyksen pysäytyslaitteisto; ja
- 4) öljypitoinen seos ei ole peräisin öljysäiliöalusten lastinsiirtopumppujen pilssivesikaivoista.

Öljysäiliöaluksella edellytetään 1 momentissa säädetyn lisäksi, että öljypitoiseen seokseen ei ole sekoittunut öljylastin jäännöksiä.

Suomalaiseen alukseen sovelletaan 1 ja 2 momenttia myös Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen ulkopuolella kuitenkin siten, että aluksen purjehtiessa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä mainittujen erityisalueiden ulkopuolella 1 momentin 3 kohdan sijasta vähimmäisvaatimuksena on, että öljypitoinen seos käsitellään yleissopimuksen I liitteen 14 säännön mukaisessa öljynsuodatinlaitteessa.

3 luku

Aluksista aiheutuvien haitallisten nestemäisten aineiden päästöjen ehkäiseminen

2 §

Luokkaan X kuuluvien haitallisten nestemäisten aineiden purkamista ja säiliön pesua koskevat vaatimukset

Säiliö, josta on purettu luokkaan X kuuluvaa ainetta, on esipestävä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 13 säännön 6 kohdan mukaisesti ennen kuin alus lähtee purkusatamasta.

Säiliöön myöhemmin laskettava vesi voidaan tyhjentää veteen MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 13 säännön 2 kohdan mukaisesti.

3 §

Luokkaan Y kuuluvien haitallisten nestemäisten aineiden purkamista ja säiliön pesua koskevat vaatimukset

Säiliö, josta on purettu luokkaan Y kuuluvaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 1 säännön 17 kohdassa tarkoitettua korkeaviskoosista ainetta tai 15 kohdassa tarkoitettua jähmettyvää ainetta, on esipestävä II liitteen 13 säännön 6 kohdan mukaisesti ennen kuin alus lähtee purkusatamasta.

Säiliöön myöhemmin laskettava vesi voidaan tyhjentää veteen MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 13 säännön 2 kohdan mukaisesti.

4 §

Luokkaan Y ja Z kuuluvien haitallisten nestemäisten aineiden purkamista ja säiliön pesua koskevat vaatimukset

Luokkaan Y kuuluvat aineet muissa kuin 3 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sekä luokkaan Z kuuluvat aineet on tyhjennettävä menettelytapaohjekirjan mukaisesti. Muussa tapauksessa säiliö on esipestävä tai on ryhdyttävä tarkastajan vaatimiin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 16 säännön 8 kohdassa mainittuihin vaihtoehtoihin toimenpiteisiin.

Säiliöön myöhemmin laskettava vesi voidaan tyhjentää veteen MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen 13 säännön 2 kohdan mukaisesti.

4 luku

Aluksista aiheutuvien käymäläjätevesipäästöjen ehkäiseminen

1 §

Käymäläjäteveden päästökieltoa ja päästörajoitusta koskevat vaatimukset aluksella

Käymäläjäteveden päästäminen veteen Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä sekä suomalaisesta aluksesta myös Suomen aluevesien ja talousvyöhykkeen ulkopuolella on kielletty seuraavin poikkeuksin:

1) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää suomalaisesta aluksesta laivavarustelain (1503/2011) ja muun Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtivasta aluksesta veteen laivavarusteista annetun neuvoston direktiivin 96/98/EY mukaisesti hyväksytyyn sekä muun vieraan valtion lipun alla purjehtivasta aluksesta aluksen lippuvaltion hallinnon hyväksymän käymäläjäteveden käsittelylaitteiston kautta;

2) käsiteltyä käymäläjätevettä saa päästää aluksesta veteen vähintään kolmen meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta sellaisen laitteiston kautta, joka hienontaa ja desinfioi käymäläjäteveden; edellytyksenä on, että Liikenteen turvallisuusvirasto on hyväksynyt laitteiston suomalaisen aluksen osalta ja että muun aluksen osalta aluksen lippuvaltio on hyväksynyt laitteiston;

3) käymäläjätevettä, jota ei ole käsitelty, saa päästää veteen yli 12 meripeninkulman etäisyydellä lähimmästä maasta siten, että varastoitua käymäläjätevettä ei päästetä veteen kerralla, vaan kohtuullisella tyhjennysnopeudella aluksen nopeuden ollessa vähintään neljä solmua; kohtuullinen tyhjennysnopeus tulee laskea IMO:n päätöslauselmassa MEPC.157(55) annettujen ohjeiden mukaisesti aluskohtaisesti ja Liikenteen turvallisuusviraston tai sen valtuuttaman hyväksytyyn luokituslaitoksen tulee hyväksyä laskelmat.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun laitteiston kautta ei kuitenkaan saa päästää käsiteltyä käymäläjätevettä Itämeren alueella MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen 1 luvun 1 säännön 10 kappaleessa määritellyistä uusista matkustaja-aluksista 1 päivästä kesäkuuta 2019 lukien eikä olemassa olevista matkustaja-aluksista 1 päivästä kesäkuuta 2021 lukien.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään, käymäläjätevettä, jota ei ole käsitelty, ei saa päästää Itämeren alueella MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen 1 luvun 1 säännön 10 kappaleessa määritellyistä uusista matkustaja-aluksista 1 päivästä kesäkuuta 2019 lukien eikä olemassa olevista matkustaja-aluksista 1 päivästä kesäkuuta 2021 lukien.

2 §

Käymäläjäteveden käsittelylaitteistoja koskevat vaatimukset

Käsiteltyä käymäläjätevettä saa rajoituksitta päästää veteen sellaisen hyväksytyyn käymäläjäteveden käsittelylaitteiston kautta, joka täyttää IMO:n päätöslauselmassa MEPC.2(VI) esitetyt vaatimukset, jos laitteisto on asennettu alukseen ennen 1 päivää tammikuuta 2010. Käsiteltyä käymäläjätevettä saa rajoituksitta päästää sellaisen hyväksytyyn käymäläjäteveden käsittelylaitteiston kautta, joka täyttää IMO:n päätöslauselmassa MEPC.159(55) esitetyt vaatimukset.

Käsiteltyä käymäläjätevettä saa rajoituksitta päästää veteen Itämeren alueella MARPOL 73/78 -yleissopimuksen IV liitteen 1 luvun 1 säännön 10 kappaleessa määritellyistä uusista matkustaja-aluksista 1 päivästä kesäkuuta 2019 lukien ja olemassa olevista matkustaja-aluksista 1 päivästä kesäkuuta 2021 lukien vain sellaisen hyväksytyyn käymäläjäteveden käsittelylaitteiston kautta, joka täyttää IMO:n päätöslauselmassa MEPC.227(64) ja siihen myöhemmin tehdyissä muutoksissa annetut käsiteltyä käymäläjätevettä koskevat päästömääräykset myös tyypeä ja fosforia koskevien päästömääräysten osalta.

5 luku

Aluksista aiheutuvien kiinteän jätteen päästöjen ehkäiseminen

1 §

Kiinteän jätteen veteen poistamiskielto ja poistamisrajoitus Itämerellä ja muilla erityisalueilla

Muiden kiinteiden jätteiden kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 6 säännössä mainittujen kiinteiden jätteiden poistaminen veteen on kielletty MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitetuilla erityisalueilla. Tiettyjen kiinteiden jätteiden poistaminen aluksesta veteen on kuitenkin sallittu MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 6 säännön mukaisesti.

Kaikkien muoviesineiden ja muovisia sisältävien esineiden ja aineiden poistaminen aluksesta veteen on kielletty.

2 §

Kiinteän jätteen veteen poistamiskielto ja poistamisrajoitus muualla kuin erityisalueilla

Muiden kiinteiden jätteiden kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 4 säännössä mainittujen kiinteiden jätteiden poistaminen veteen on kielletty muualla kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä tarkoitetuilla erityisalueilla. Kiinteiden jätteiden poistaminen aluksesta veteen on kuitenkin sallittu MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 4 säännön mukaisesti.

Kaikkien muoviesineiden ja muovisia sisältävien esineiden ja aineiden poistaminen aluksesta veteen on kielletty.

3 §

Kiinteän jätteen poistaminen veteen kiinteältä tai kelluvalta alustalta

Kiinteältä tai kelluvalta alustalta sekä kaikilta muilta aluksilta, jotka ovat alustojen viressä tai enintään 500 metrin etäisyydellä niistä, ei saa poistaa kiinteitä jätteitä veteen. Ruokajätteiden poistaminen veteen on kuitenkin sallittu MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen 5 säännön mukaisesti.

6 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

2 §

Polttoaineen laatuvaatimukset ja rikin oksidipäästöjen rajoittaminen

Aluksella käytettävän polttoaineen on täytettävä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukaiset vaatimukset.

Suomalaisen aluksen purjehtiessa muilla alueilla kuin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä tarkoitetuilla rikin oksidipäästöjen valvonta-alueilla noudatetaan seuraavia vaatimuksia:

1) aluksella käytettävän polttoaineen rikkipitoisuus saa olla enintään 3,50 painoprosenttia 31 päivään joulukuuta 2019 asti;

2) aluksella käytettävän polttoaineen rikkipitoisuus saa olla enintään 0,50 painoprosenttia 1 päivästä tammikuuta 2020 alkaen aluksen purjehtiessa Euroopan unionin jäsenvaltioiden aluemerien, talousvyöhykkeiden ja epäpuhtauksien valvontavyöhykkeiden alueilla.

Suomalaisen aluksen purjehtiessa Itämeren alueella ja muilla MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä tarkoitetuilla rikin oksidipäästöjen valvonta-alueilla sekä ulkomaisen aluksen purjehtiessa Suomen vesialueella tai talousvyöhykkeellä aluksella käytettävän polttoaineen rikkipitoisuus saa olla enintään 0,10 painoprosenttia.

4 §

Euroopan unionin jäsenvaltion satamassa laiturissa olevassa aluksessa käytettävän polttoaineen rikkipitoisuus

Euroopan unionin jäsenvaltion satamassa laiturissa olevassa aluksessa käytettävän polttoaineen rikkipitoisuus saa olla enintään 0,10 painoprosenttia. Runsasrikkisempää polttoainetta saa käyttää muissa kuin 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuilla rikin oksidipäästöjen val-

vonta-alueilla olevissa satamissa ainoastaan, jos laivahenkilökunnalla ei ole riittävästi aikaa toteuttaa tarvittavaa polttoaineen vaihtoa mahdollisimman pian laiturin saapumisen jälkeen ja mahdollisimman myöhään ennen lähtöä. Polttoaineen vaihtoajankohta on merkittävä aluksella pidettävään päiväkirjaan.

Edellä 1 momentissa säädettyä polttoaineen rikkipitoisuutta koskevaa vaatimusta ei sovelleta:

- 1) alukseen, jonka julkaistun aikataulun mukaisesti on määrä olla laiturissa alle kaksi tuntia;
- 2) alukseen, joka sammuttaa kaikki moottorinsa ja käyttää maasähköä ollessaan satamassa laiturissa.

8 §

Päästönvähentämismenetelmät

Aluksella voidaan 2–4 §:n vaatimukset täyttävän polttoaineen sijaan käyttää päästönvähentämismenetelmää, jonka avulla aluksen rikin oksidipäästöt saadaan kokonaisuudessaan ja jatkuvasti laskemaan vähintään vastaavalle tasolle, kuin ne olisivat, jos aluksella käytettäisiin 2–4 §:n vaatimukset täyttävää polttoainetta.

Arvioitaessa, onko päästönvähentämismenetelmä riittävän tehokas, käytetään tiettyjen nestemäisten polttoaineiden rikkipitoisuuden vähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/802 liitteessä I tarkoitettuja päästöarvoja. Päästönvähentämisteknologian on lisäksi oltava mainitun direktiivin liitteessä II tarkoitetuissa oikeudellisissa välineissä määriteltyjen kriteerien mukainen.

9 §

Uusien päästönvähentämismenetelmien koekäyttö

Päästönvähentämismenetelmien koekäyttöä koskevaa lupaa on haettava Liikenteen turvallisuusvirastolta vähintään kuusi kuukautta ennen koekäytön aloittamista.

Koekäytön aikana aluksen ei tarvitse käyttää 2–4 §:n vaatimusten mukaisia polttoaineita, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1) Liikenteen turvallisuusvirasto on ilmoittanut Euroopan komissiolle ja kaikille asianomaisille satamavaltioille asiasta kirjallisesti vähintään kuusi kuukautta ennen koekäytön alkamista;
- 2) koekäyttöön osallistuvaan alukseen asennetaan laitteet, joiden tuloksia ei voida väärentää ja joilla mitataan savutorvien kautta johdettavia pakokaasuja jatkuvasti, ja laitteita käytetään koko koekäytön ajan;
- 3) koekäyttöön osallistuvan aluksen rikin oksidipäästöt vähenevät vähintään vastaavalle tasolle, kuin ne olisivat, jos aluksella käytettäisiin 2–4 §:n vaatimukset täyttävää polttoainetta;
- 4) päästönvähentämismenetelmien tuottaman jätteen käsittelemiseksi käytetään asianmukaisia jätehuoltojärjestelmiä koko koekäytön ajan;
- 5) koko koekäytön ajan arvioidaan sen vaikutuksia meriympäristöön, erityisesti suljettujen satama-alueiden, satamien ja suistojen ekosysteemeihin;
- 6) koekäytön tulokset toimitetaan kokonaisuudessaan Liikenteen turvallisuusvirastolle kolmen kuukauden kuluessa koekäytön päättymisestä; ja
- 7) Liikenteen turvallisuusvirasto ilmoittaa tuloksista Euroopan komissiolle ja saattanut ne yleisesti nähtäville kuuden kuukauden kuluessa koekäytön päättymisestä.

Jätteiden vastaanotto satamassa

1 §

Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa ja korjaussatamassa

Satamassa ja korjaussatamassa jätteiden vastaanotto voidaan järjestää joko siten, että satamassa on pysyvä vastaanottolaite tai siten, että satamaan tarvittaessa tilataan jätteiden vastaanottopalvelun.

2 §

Jätteiden vastaanottojärjestelyt huvivenesatamassa

Riittävänä jätteiden vastaanottojärjestelynä huvivenesatamassa pidetään huvivenesatamassa, jossa on vähintään 50 venepaikkaa, sekä satamassa, jonka yhteydessä on vähintään 50 huviveneen talvitelakointipaikka, käymäläjätteen imutyhjennyslaitteistoa sekä öljy- ja öljy- ja seosten, kiinteiden jätteiden ja jätelain (646/2011) mukaisten vaarallisten jätteiden vastaanottoa.

Sataman pitäjä voi sopia toisen sataman pitäjän kanssa toisen, kohtuullisella etäisyydellä lähialueella olevan vastaanottolaitteen käyttöoikeudesta, jos sataman pitäjä ei itse kokonaan tai osaksi järjestä jätteiden vastaanottoa. Sataman jätteiden vastaanottoa mitoitettaessa on myös otettava huomioon toisista satamista tulevat käyttäjät.

Sataman jätehuoltosuunnitelmassa voidaan poiketa 1 momentin mukaisesta vaatimuksesta sijoittaa jätteen vastaanotto huvivenesatamaan, jos jätteen riittävä vastaanotto on järjestetty lähialueella kohtuullisella etäisyydellä satamasta. Huvivenesatamassa jätteiden vastaanotto voidaan rajoittaa sataman pääasialliseen toiminta-aikaan noudattaen sataman jätehuoltosuunnitelmaa.

Jätteiden jättäminen satamaan

1 §

Poikkeus velvollisuudesta jättää jätteet satamaan

Aluksen konehuoneesta peräisin olevia öljyisiä jätteitä ei tarvitse jättää jätteiden vastaanottolaitteisiin, jos jätteitä on vain vähäinen määrä. Vähäinen määrä on vähemmän kuin 25 prosenttia aluksen jäteöljytankkien kokonaistilavuudesta tai 5 kuutiometriä sen mukaan, kumpi on suurempi. Jos aluksen jäteöljytankkien kokonaistilavuus on alle 5 kuutiometriä, voidaan tankit tyhjentää vasta kun ne ovat lähes täysiä. Aluksella tulee kuitenkin aina olla riittävästi varastotilaa seuraavan matkan aikana kertyvälle jätteelle.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2017.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2017

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Ylitarkastaja Laura Sarlin